

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Bfv.II.326/2009/10.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2009. év szeptember hó 17. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

Az embercsempészség büntetése miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Soproni Városi Bíróság B.255/2007/3. számú ítéletét, valamint a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 1.Bf.251/2007/6. számú végzését a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A felülvizsgálat során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I. A Soproni Városi Bíróság a 2007. év június hó 11. napján meghozott ítéletével a II. rendű terhelt bűnösségét 1 rendbeli folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett embercsempészség büntetében állapította meg. Ezért őt 1 év 6 hónapi - végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte. Rendelkezett a bűnjelekről és megállapította, hogy az eljárás során felmerült tolmácsdíjat az állam viseli.

(Az elsőfokú bíróság döntött a felülvizsgálati indítvánnyal nem érintett az I. rendű és a III. rendű terheltek büntetőjogi

felelősségéről is. Velük szemben az elsőfokú bíróság ítélete 2007. év június hó 14., illetve június hó 11. napján jogerőre emelkedett.)

Az II. rendű terhelte vonatkozó ítéleti tényállás lényege szerint a terheltek (részben a Soproni Városi Bíróság 2007. év május hó 7. napján jogerős B. 487/2005/55. számú ítéletben marasztalt társaikkal együtt) több személyt juttattak ki, illetve próbáltak meg kijuttatni Ausztrián keresztül más Európai Unió tagállamba. A külföldi személyeket a II. rendű és a III. rendű terhelte, valamint társuk szervezték. Az I. rendű terhelte vette fel a kapcsolatot a II. rendű terhelttel és megbeszélték a bűncselekmény elkövetésének részleteit. A kicsempészendő embereket a II. rendű terhelte ültette taxiba, amivel az átrakodás helyéig utaztak. A II. rendű terhelte kapcsolatban állt az I. rendű terhelttel, aki a gépkocsivezetőként, illetve előfutóként tevékenykedő személyeket irányította. Egymással a kapcsolatot mobiltelefonon tartották.

A tényállás 3., 4., 5. és 6. pontjában rögzítettek szerint s II. rendű terhelte egy hónap alatt több mint tíz ismeretlen állampolgárságú külföldi személy Ausztriába történő illegális kijuttatásában működött közre.

A szállításban résztvevő személyek úgy tudták, hogy az átvitelért emberenként 300 eurót kapnak, illetve az I. rendű terhelte a gépkocsivezetőknek alkalmanként 15 000 forintot ígért.

E tényállás alapján a bíróság s II. rendű terhelte cselekményét a Btk. 218. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző és a (2) bekezdés a) és b) pontja, valamint a (3) bekezdés c) pontja szerint minősülő folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett embercsempészség büntettének minősítette.

A cselekménnyel kapcsolatos jogi indokolásában a bíróság kifejtette, hogy az I. és a II. rendű terheltek cselekményeiket vagyoni haszonszerzés végett, huzamosabb időn keresztül folytatták, így az üzletszerűség aggálytalanul megállapítható (elsőfokú ítélet 8. oldal).

A másodfokon eljáró Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a 2008. év február hó 27. napján jogerős 1.Bf.251/2007/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelte tekintetében helybenhagyta azzal, hogy a bűncselekmény megnevezését 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett embercsempészség büntetté (Btk. 218. § (1) bekezdés **a)** pont, (2) bekezdés a) és b) pont és (3) bekezdés c) pont) helyesbítette.

A másodfokú bíróság határozatának indokolásában tényként állapította meg, hogy "a részcsselekmények elkövetésének időpontjai önmagukért beszélnek. A résztvevők között (elmondásuk alapján)

bizonyos pénzösszegek mozogtak, volt, hogy éppen a II. rendű terhelt adta tovább a pénzt. Nyilvánvalóan, ha ő az általa megbízottaknak fizetett, akkor neki is kellett, hogy anyagi haszna származzon ebből" (4. oldal első bekezdés). Kifejtette továbbá, hogy az irányadó ítélkezési gyakorlat szerint nem kizárt e minősítő körülménynek egyetlen bűncselekmény elkövetése esetén történő megállapítása sem, ha a rendszeres haszonszerzésre irányuló célzat fennáll, miként az sem feltétel, hogy az elkövetőnek kizárólagos egyetlen vagy fő kereseti forrása legyen a bűncselekmények elkövetéséből származó jövedelem. Elegendő, ha az elkövetőt rendszeres mellékkereset szerzésére irányuló célzat vezeti.

II. A jogerős ügydöntő határozat ellen a II. rendű terhelt meghatalmazott védője nyújtott be a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára alapított felülvizsgálati indítványt. Anyagi jogi törvénysértésként kifogásolta, hogy a bíróság a II. rendű terhelt cselekményét üzletszerűen elkövetettként minősítette, holott az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásában csupán az szerepel, hogy a II. rendű terhelt a bűncselekmény megszervezésében és biztosításában vett részt. Nem tartalmazza, hogy a II. rendű terhelt akár ismert, akár ismeretlen összeget átvett volna. Sérelmezte, hogy e körben a bíróság bizonyítást sem vett fel. Álláspontjának alátámasztására hivatkozott a BH.2005/165. számú jogesetben kifejtettekre. A BH.1983/350. számú jogesetre alapított érvelése szerint a munkaviszonyban álló, rendszeres keresettel rendelkező és rendezett anyagi körülmények között élő II. rendű terhelt esetében a bíróságnak vizsgálnia kellett volna, hogy megállapítható-e a rendszeres mellékjövedelem megszerzése érdekében a bűnelkövetésre való berendezkedés.

Az eljáró bíróságok tévesen minősítették a II. rendű terhelt cselekményét, az helyesen: a Btk. 218. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és büntetendő embercsempészség büntette. A törvénysértő minősítés törvénysértően súlyos büntetés kiszabását eredményezte, ezért az enyhébb minősítésnek megfelelően a büntetés enyhítését kérte.

A Legfőbb Ügyészség BF.1090/2009. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen - a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta. Álláspontja szerint a folytatólagosan megvalósított embercsempészség üzletszerűen elkövetettnek minősítése és a kiszabott büntetés törvényes. A bűncselekmény alapesetként minősítése esetén sem törvénysértő a kiszabott büntetés, ezért a megtámadott határozatokat hatályában tartására tett indítványt.

A felülvizsgálati eljárásban tartott nyilvános ülésen a védő az írásbelivel egyezően fenntartott indítványát azzal egészítette ki, hogy az üzletszerűen elkövetés minősítő körülménye törvényes vád hiányában nem állapítható meg.

A II. rendű terhelt felszólalásában az alapügyben előadott védekezését megismételve arra hivatkozott, hogy összetévesztették a sógorával.

III. A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványt vizsgálva megállapította, hogy a bírói bizonyítással összefüggő kifogások a sérelmezett határozat érdemi felülvizsgálatát nem alapozzák meg, az a törvényben kizárt.

A Be. 423. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a felülvizsgálati eljárásban, a jogerős ítéletben megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. Ebből következően a tényállás alapjául elfogadott bizonyítékok és azok mérlegelése sem vitatható. Ezért a II. rendű terheltnek a sógorával történt összetévesztésre vonatkozó kifogása valójában az irányadó tényállás támadását jelenti.

A II. rendű terhelt cselekményével összefüggésben a védő által hivatkozott, a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt eljárási törvénysértésre hivatkozást alaptalannak találta.

A vádelv érvényesüléséhez az ítéletben, illetőleg a vádban megfogalmazott tett lényegi azonossága szükséges és elégséges, amellet, hogy a Be. 2. § (2) bekezdésében rögzített vádelv szerint a bíróság csak olyan cselekmény alapján dönthet a megvádolt személy büntetőjogi felelősségéről, amelyet a vád tartalmaz. Nem szükséges azonban a vád és az ítélet tényállása között teljes történeti azonosságnak lennie: az elkövetés helye, ideje, módja, eszköze, motívuma, eredménye, stb. tekintetében az ítélet - a bizonyítás eredményeként - eltérhet a vádirati tényállástól, anélkül, hogy a vádelvet sértené (BH. 2005/7.; HGY. 2005/1199.).

Az elsőfokú bíróság ítélete direkt módon valóban nem tartalmazza az üzletszerű elkövetés megállapításához szükséges tényeket, de a másodfokú bíróság - bár a tényállás perrendszerű kiegészítése nélkül - tett erre ténybeli következtetést.

A következetes bírói gyakorlat szerint mindazok a ténymegállapítások, amelyek ítélet-szerkesztési hiba folytán ugyan nem a tényállási részben, de szerepelnek az ítéletben, az irányadó tényállás részét képezik. Ezért Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság ítéletének indokolásából (4. oldal első bekezdés) a tényállás részének tekintette azt a megállapítást, hogy a II. rendű terhelt tevékenységéért pénzt kapott.

Így nem helytálló az indítvány azon hivatkozása, hogy az irányadó tényállás szerint a II. rendű terheltnek nem származott anyagi haszna az embercsempészésből.

Mindezekre figyelemmel nem sértett anyagi jogszabályt az eljáró bíróság, amikor a II. rendű terhelt cselekményét a Btk. 218. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a), b) pont és (3) bekezdés c) pont szerint minősítette, a kiszabott büntetés sem törvénysértő.

A Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontja alapján felülvizsgálatnak akkor van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetőleg a büntetés végrehajtását a Btk. 90. §-ában foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel.

Ha azonban a minősítés törvényes és az annak alapján kiszabott büntetés (alkalmazott intézkedés) is megfelel a büntető anyagi jog szabályainak, akkor a Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontjában írt okból nincs lehetőség a jogerős határozatban kiszabott büntetés megváltoztatására.

A Legfelsőbb Bíróság ezért - mind a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező szabálysértést sem észlelt - a Be. 426. § alapján a megtámadott határozatokat a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálat során felmerült bűnügyi költség viseléséről a Be. 429. § szerint rendelkezett.

A végzés ellen fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatot a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az ismételt indítvánnyal kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) és a Be. 421. § (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2009. év szeptember hó 17. napján

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Csere Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Schäfer Annamária s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági ügyintéző
Kné